

vigye el) állandósult szókapcsolatban az *ördög* (*čert*) kifejezést a *Mor* szóval cserélte fel, mely a szláv mitológiában a halál megszemélyesített alakjára utal.

A fenti íráshoz hasonló elképzelésen alapul Magdalena Zakrzewska-Verdugo *Aluzje frazeologiczne w opowiadaniu Kraniać świata Andrzeja Sapkowskiego i w jego przekładzie na język słowacki (Frazeológiai utalások Andrzej Sapkowski A világ peremén c. elbeszélésében és annak szlovák fordításában)* című dolgozata, mely a lengyel fantasy író, Andrzej Sapkowski Az utolsó kívánság c. művének egyik elbeszélését vizsgálja. Zakrzewska-Verdugo figyelmének középpontjában az említett szöveg azon frazémái állnak, melyek vagy közvetlenül az ördögre, vagy annak a népi hiedelmekben jelen lévő valamely megfelelőjére utalnak. A szerző a tanulmány második felében a vizsgált elbeszélés lengyel és szlovák változatának frazémáit hasonlítja össze.

A Željko Predojević által jegyzett *O odabranim poredbenim frazemima s glagolskom komponentom tipa tući kao moguće mitskog postanja (Az üt, mint igekomponenst tartalmazó idiómák az ószláv hitvilág kontextusában)* című írás a *tući kao vola u kupusu (megütni, mint egy ökröt a káposztában)* horvát idióma szemantikai elemzését, illetve lehetséges ószláv kötődéseit mutatja be. Predojević szerint a vizsgált idióma *tući kao (megütni, mint)* része két szláv istenség, Perun és Velesz harcára utal, a *vol (ökör)* ugyanakkor Veleszt idézi, a *kupusu (káposzta)* pedig Perun fiának, Jarilonak a szent területét jelenti. A szerző a szóban forgó idióma szlovák megfelelője kapcsán megállapítja, hogy szintén interpretálható a szláv hitvilág kontextusában.

Saša Vojtech Poklač *Od pekla do raja. Eshatološki kraji kot sestavina slovenskih in slovaških frazemov (A pokolból a paradicsomba. Eszkatologikus helyek szlovén és szlovák frazémákban)* című tanulmányában olyan szlovén és szlovák frazémákat vizsgál, amelyek a *pokol*, a *purgatórium*, a *menny-*

ország, illetve a *paradicsom* kifejezéseket tartalmazzák, s mindeközben arra a kérdésre keresi a választ, hogy milyen mértékben, illetve milyen módon kapcsolódnak a keresztény eszmevilághoz.

Oleg Fedoszon *Бог, черт или дьявол кроются в деталях? (Az Úr vagy az ördög rejtőzik a részletekben?)* címet viselő tanulmánya az *ördög a részletekben rejlik* közismert idióma fejlődését mutatja be az orosz nyelvben. A szerző részletesen tárgyalja, mely idiómák hordozzák ugyanezt a jelentést más szláv nyelvekben, illetve, hogy milyen folyamatok mennek végbe egy-egy orosz idióma diskurzusban való megjelenése során.

Ahogy azt a fentebb bemutatott tanulmányok is jelzik, a 2019-ben megrendezett pozsonyi Slavofraz-konferencia előadásait rendszerező tanulmánykötet a tudományosság kritériumainak szigorú betartása mellett felettébb figyelemfelkeltő és izgalmas írásokat tartalmaz, melyek nemcsak a szűk szakmai közösség, de a frazeológiához valamilyen módon kapcsolódó egyéb tudományterületek kutatói számára is hasznosak lehetnek.

Dančo Jakab Veronika

Paweł Szudarski – Samuel Barclay (szerk.)

Vocabulary Theory, Patterning and Teaching [A szókincs elmélete, sematizációja és oktatása]

Bristol – Jackson: Multilingual Matters, 2022. 270.o.
ISBN-13: 978-1-78892-373-6 (pbk)

A nyelv lexikon komponensére, a szókincstre vonatkozó kutatások – így a szójelentés és forma, a szóhasználat, a szavak környezeti illeszkedését illető ismeretek, a szóelsajátítás folyamatainak vizsgálata – egyre nagyobb súlyt kapott az utóbbi évtized alkalmazott nyelvészetében. A szótárkomponens funk-

cionális működésében nem csupán a szavak egyedi jelentései viszonyainak, kompozicionalitásának vagy non-kompozicionalitásának jellege játszik fontos szerepet, hanem a lexikális rendszer komplex működése, a nyelv más komponenseivel való együttműködésének, szakszóval kifejezve, interfész alapú operatív funkcionálásának aspektusai is (Jackendoff, 2010). A jelen recenzió tárgyát képező kurrens szakkönyv egyaránt tárgyalja a szótudás komplex kérdéskörét és alkalmazott nyelvészeti relevanciáját is, különös tekintettel a szókincs elsajátítására és oktatására az angol, mint idegen nyelv (L2) vonatkozásában.

A könyv Festschrift, Norbert Schmittnek, a diszciplína egyik legavatottabb szaktekintélyének tiszteletére készült. Fejezeteinek szerzői a tudományterület legkiemelkedőbb művelői, köztük a Schmitt által eredetileg az angliai Nottinghami Egyetemen létrehozott lexikológiai műhely kutatói, akik a könyv által ünnepezt világhírű kutató tanítványainak köréből kerültek ki. A kötet előszavában (xi-xvii) Michael McCarthy, a kutatóközpont egyik illusztris alapítója méltatja Norbert Schmitt munkásságát, hatását a diszciplína fejlődésére.

Ezt követően a rövid terjedelmű *Bevezető* fejezetben (pp. 1-7.) a szakkönyv két szerkesztője szintén kiemeli Norbert Schmitt meghatározó szerepét a második nyelvi szókincs-elsajátítás kutatásában. Rámutatnak arra, hogy a kötet szerkezetét Norbert Schmitt tevékenységének fő témakörei határozzák meg, mégpedig a szókincselmélet, az L2 tanulói szókészlet felbecsülése, az ún. formulaikus nyelvhasználat, a frazeológiai reprezentáció kutatása, valamint az elméleti ismeretek hasznosítása a tanítás – tanulás viszonylatában. A könyv az elő- és utószó, a bevezető és a záró fejezet mellett 13 szak tanulmányt tartalmaz.

Az első tematikai egység a szókincselmélet és tesztelés kérdéskörének keretében négy fejezetet tartalmaz. Köztük az első, Stuart Webb szerzőségével, az *Innováció a szóismeret volumenére és mélységére vonatkozóan* címet viseli (pp. 11-20). Írója szer-

kesztésében jelent meg a diszciplína legjelentősebb, meghatározó státusú kézikönyve, a *The Routledge Handbook of Vocabulary Studies*, 2020-ban. Webb hangsúlyozza, hogy a szavak ismerete nem csupán a forma és a jelentés viszonyára, hanem sokoldalú tudásra épül. Ezért kutatásában multidimenziós szemléletre van szükség. A szavak komplex módon kódolt sajátosságait (a) forma- és jelentés-viszonyok; (b) asszociációs potenciáljuk; (c) grammatikai funkcióik; (d) fogalom – referencia viszonyok; (e) kollokációs jellegük; (f) szóbeli és írásos megjelenésük párhuzama képezik. Mindezek operatív tesztelésére van szükség az emlékezeti megtartás és felismerés meglétére, fokának mérésére irányuló szókincs-vizsgálatok folyamatában, figyelembe véve a különféle médiumok sajátosságait is. A mérésnek szinjettnek, korunkban már feltétlenül korpusz-alapúnak kell lennie, különös tekintettel az előfordulás gyakoriságára és a különféle nyelvhasználati műfajok sajátosságaira. Hiányolom, hogy Webb csupán a tesztelés tényanyagára hívja fel a figyelmet, mikéntjére nem. A fejezet szerzője a jövő kutatásainak témájaként a másodlagos és a perifériális szójelentések validációjára irányuló tesztelés súlyponti szerepét jelöli ki.

A tematikai egység második fejezetének címe a következő: *A szótudásról: A lexikális mélység kapcsolata az osztálytermen kívüli valósággal*, szerzője Beatriz González-Fernández (pp. 21-47). Ő is kiemeli a szóismereti tények/tényezők sokrétűségének szerepét az L2 szókincs-elsajátításban, hangsúlyt fektetve a produktivitásra, a mennyiség és az ismeretek mélységének összefüggésére. Hangsúlyozottan hivatkozik a Nation (2013) szemínális monográfiájában foglalt faktorok, a forma/jelentés/használati megvalósulás, a multidimenziós vizsgálatok és az unidimenzionalitás közti összefüggésekre. A lexikális egységek mentális, fogalmi alapú hálózatokba történő rögzítettségének, az onnan való előhívhatóságuk és textuális aktiválásuk fontos és a téma szempontjából releváns kérdéskörének tárgyalására azonban még az

említés szintjén sem kerül sor a fejezetben. Hiányolom az ún. keret- és szkript-aktivációnak a háttérismereti viszonyokkal való összefüggésének, a háttér vs. keretismeret arányviszonyainak szerepét taglaló érvelést a szókincs-elsajátítás komplexitásának, multidimenzionalitásának tárgyalásában.¹ Ugyanakkor helyesen mutat rá a fejezet szerzője a szó-, a lexikális kifejezések hosszúságának és tagoltságának fontos szerepére az elsajátítás és megtartás szempontjából. A 314 kísérleti alannyal történt nyolc írásbeli tesztelés eredményei egyértelműen kifejezték, hogy az alanyok a forma/jelentés alapú vizsgálatban legjobban a főnevekre, legkevésbé pedig az igékre emlékeztek. A kollokációs konstrukciókat illetően a melléknév + főnévi típus, a többjelentésű kifejezések esetében pedig a leggyakoribb előfordulási rátával rendelkezők emlékezeti státusa volt a legmagasabb. A szófelismerés tesztjének eredményei jobbak voltak az emlékezeti megtartás eredményeinél. Legerősebbnek a forma/jelentés aspektusa bizonyult, ami azt bizonyítja, hogy a használók a jelentést leginkább a formai reprezentációhoz kötik. Ezen belül a főnevekre és mellénevekre vonatkozó adatok jobbak, míg az igékre vonatkozók gyengébbek voltak. A felismerés mérése leginkább a kollokációs konstrukciókra vonatkozott. Az emlékezeti és felismerési tesztelés során egyaránt a morfológiai derivátumok (pl. a szuffixált alakok) eredményei bizonyultak a leggyengébbeknek. Ugyancsak alacsony mértékű volt a többjelentésű lexikális egységek retenciája a felmérés során.

A következő fejezet szerzője Benjamin Kremmel. Tanulmányának címe *Azonos méret mindenkinek? Két számítógépes algoritmus összehasonlítása egy diagnosztikus szókinceszt céljaira* (pp. 48-64). A korszerű, számítógéppel támogatott szókinces-felmérés

célja, hogy megállapítsa, a tanuló szótudásának volumene és minősége elégséges-e adott nehézségű szövegek megértéséhez. Kremmel diagnosztikus tesztje az amerikai angol nyelv korpuszából² nyert gyakorisági mutatók alapján hajt végre komputer-adaptív, a statikus mérési mintáktól eltérő, dinamikus bázisú szótudás-megállapítást. A CAT³ korszerű technikai előnye a statikus mérési formákkal szemben az, hogy nem igényel nagyobb volumenű szövizsgálatra alapozott tesztelést, valamint az is, hogy felbecsüli a tesztalany szótudásának és a célszövegben olvasható szóanyag nehézségi fokát. További előnye, hogy nincs szükség arra, hogy olvasás előtt, a szöveg kiválasztását megelőzően, elvégzendő feladatként sor kerüljön a jelölt alkalmas szótudásának bonyolult felmérésére. A szerző véleménye szerint a szóismeret CAT-alapú tesztelése igénybe veszi az L2 mentális lexikont is. Ugyanakkor fejezetében nem specifikálja ennek az összefüggésnek a részleteit, vagy akár csak a lényegét. A tesztelés folyamatában a jelölt lépcsőzetesen, szintezetten halad végig a gyakorisági mutatók alapján összeállított szólista tételein, egészen addig, míg felismerése meg nem áll egy megállapított, csekély mennyiségű szóanyagnál.

Az első tematikai egység záró fejezetét Wen-Ta Tseng készítette. Címe meglehetősen technikai, akárcsak az egész fejezet: *Az item-kitettség ellenőrzésének hatásai az angol szókinces nagyságának felbecsülésére a számítógép-adaptív tesztelésben (CAT)* (pp. 65-85). Tematikájában és szemléletében egyaránt szervesen kapcsolódik az előző fejezethez. Tseng is deklarálja, hogy a CAT alacsony számú teszt-ítemmel is jól mér (65), valamint azt, hogy a dinamikus mérőeszköz

¹ Ezeknek a konceptuális szerkezeti fogalmaknak részletes bemutatására vonatkozóan lásd Andor (1985) tanulmányát.

² COCA: Corpus of Contemporary American English. Fejlesztője Mark Davies, az utah állambeli Brigham Young Egyetem korpusznyelvész-professzora.

³ CAT: komputer-adaptív tesztelés

esetében fontos az ún. „item-kitettség” (item exposure) kontrollálása (66), e kritérium fogalmát és skópuszát azonban nem kellőképpen specifikálja. Az ő nézetének alappillére is az, hogy a szókincsismeret nem egysíkú, hanem több ismereti típus összessége (67). A legfontosabb kutatói kérdést annak felmérése képezi, hogy milyen volumenű szövmennyiség szükséges a különféle nyelvhasználati helyzetekben a Közös Európai Referenciakeret (KER) különféle szintjein (pl. az olvasás, a konverzáció, írástevékenység stb. folyamatában) (68). Megítélése szerint a CAT valamennyi számára megfelelően szintező mérést biztosít. Ugyanakkor a CAT-ban vigyázni kell az item-bankból kiemelt lexikai egységek kiegyenlítettségére, mivel az egységek rekurzívak lehetnek, és ezáltal ismertté válhatnak a tesztalanyok számára (71). A fejezet további részében a szerző példaelemzéssel részletesen bemutatja tesztelésének paramétereit, folyamatát és eredményeit, összevetve utóbbi az azonos alanyokkal végzett papíralapú tesztelés eredményeivel.

A középső tematikai egység az ún. formulaikus nyelvhasználattal foglalkozik, ugyancsak négy fejezetben. Az első, rövid terjedelmű fejezet (pp. 89-98) Batia Laufer szerzőségével *A formulaikus sorozatok és a második nyelv tanulása* címet viseli. Teljes egészében a formulaszerű nyelvhasználat lexikai reprezentációjának specifikumát vizsgálja. A szerző (és több tucatnyi alkalmazott nyelvész) nézete szerint a formulaikus nyelv a több tagból álló lexikai kifejezések tárháza. Véleményem szerint a könyv 89. oldalán olvasható példafelsorolás meglehetősen szűkreszabott és nem tartható korrektnek, mivel köztük egyes alakok (pl. az ún. könnyű igék, más néven funkció-igék) inkább konstrukcióknak tarthatóak. Felfogásomban a formulaikus nyelvhasználat legalább annyira diskurzus-konstrukciós bázisú, érintkezve a stílussal, mint pusztán lexikai kifejezőmód. Ugyanakkor a lexikalitás szintjén helyes az a megítélés, mely szerint a formulaikus kifejezések jelentése nem összetevőik lexikális

jelentéséből adható/érthető meg. Lexikális szinten a formulaikus nyelvi reprezentációt számos név alatt jegyezték a kutatók. A korpusznyelvészet egyik megalapítója, John Sinclair (1991) az idiomatikus nyelvhasználat kifejezést használta. De ide köthető az ún. figuratív nyelv, a nem-szószerinti (non-literális) nyelvhasználat terminusa is. Megállapítást nyert, hogy az L2 tanulók nyelvhasználatában a kollokációk az idiomatikus kifejezőmód szempontjából igencsak korlátok közé szorítottak. Egyes, magas gyakorisági mutatóval rendelkező kifejezések túlzott mértékben gyakoriak, míg mások használata nyelvezetükben rendkívül alacsony (90). A fejezet 91. oldalán kitűnő összevetés olvasható a szószerinti (ún. literális) és a figuratív kifejezőmód nyelvi befogadásának üteméről az L2-ben. Kár, hogy nem érinti ugyanezt a kérdést az L1 szintjén is, melyet illetően Raymond Gibbs, neves amerikai pszicholingvista végzett empirikusan megalapozott kísérleteket és ért el széleskörűen hivatkozott adatokat (Gibbs – Colston 2012). A 92. oldalon szemléletes leírás olvasható az ún. frazeológiai kompetenciáról. Sajnálatos azonban, hogy csak kevésbé érinti a szerző a lexikai bázisú figurativitás megítélésére vonatkozó elméleti és gyakorlati határvonalak megállapításának/megállapíthatóságának kérdéskörét. A kifejezőmód oktatására vonatkozóan pedig a fejezetben nem ismertet irányadó elképzeléseket.

A tematikai szakasz második tanulmányának címe *Az akadémiai kollokációk kialakulása és fejlődése a gyermekek írástevékenységében*, szerzői Phil Durrant – Mark Brenchley (pp. 99-120). A szerzők tanulmányának célja, hogy megvizsgálják, hogyan alakul ki a kollokációs tudás a gyermekkorban. A vizsgálat a lexikális kollokációs kapcsolat gyakoriságára, a kollokációs asszociációs erő, valamint a kollokáció lemmatikus vonzáskörére, konstrukcióira koncentrálnak. BA és MA szintű tanulmányokat folytató egyetemistáktól nyert 2761 szöveget tartalmazó referencia korpuszsal összevetve vizsgálták meg gyermekek iskolai korpuszában a kollokációs kapcsolatokat kü-

lönböző műfaji témákkal és tárgyakkól készült 2898, 100 szónál rövidebb szövegpéldányokban. Megállapításuk szerint a nem-irodalmi szövegekben előforduló kollokációk magasabb szintű növekedést mutattak, mint az irodalmi stílusú szövegekben.

A következő fejezet írói Ana Pelli-cer-Sánchez, Laura Vilkaité Lozdiené és Anna Siyanova-Chanturia. Tanulmányuk címe *Az L2 tanulói magabiztosság vizsgálata a kollokációs ismereteket illetően* (pp. 121-140). A szótudás komplexitásában meghatározó szerepet játszik a kollokációs kompetencia funkcionálása, ami a magabiztos nyelvhasználat egyik legfontosabb záloga. A szótudás makrokomponensei (ahogy azt csaknem valamennyi fejezet szerzői kiemelték) a jelentés, a forma, és a rájuk támaszkodó nyelvhasználat. Hiányolom azonban, hogy ezek belső komponenseit, a kollokációs kompetencia jellegét nem részletezi a fejezet. Ugyancsak hiányolom a kifejezőképesség magabiztosságának megítélését illetően a releváns pszichológiai, pszicholingvisztikai tényezők elemző tárgyalását, kutathatóságuk ismertetését. A szerzők kísérletet mutatnak be 31 L1-et és 40 L2-t használó egyetemista tesztalannyal a szótudás fő faktorait képező jelentés/forma és a kollokátumra való felismerés, valamint emlékezet viszonyulásának vizsgálatáról. A kísérlet a szövegolvasás és értés mechanizmusát vizsgálta, 4000 szavas szövegre vonatkozóan (45 perces időtartammal), hat beékelt itemmel. A vizsgálat eredményeként bizonyítást nyert, hogy az L2 használói a kollokációs emlékezet tekintetében mutatják a leggyengébb eredményeket.

A tematikai szakasz utolsó, negyedik tétele *Az akadémiai többtagú lexikális kifejezések használati variálódásának megállapítása az egyetemisták írásbeli tevékenységében* címet viseli (pp. 141-166). Szerzői Taha Omidian, Anna Siyanova-Chanturia és Phil Durrant. Ők is hangsúlyozzák azt a terminológiai sokrétűséget, ami a több tagból álló lexikális kifejezések funkcionális alapú kutatását illeti. Fejezetükben figyelmüket a Douglas Biber

által a regiszterkutatások keretében vizsgált, három, négy, vagy akár annál is több tagból álló lexikális csomókra (lexical bundles) összpontosítják (Biber 2006). Biber nyomán konstatálják az ilyen konstrukciók magas számú előfordulását az akadémiai nyelvi regisztert demonstráló szövegekben, írásban és a szóbeli diskurzusban egyaránt. Tanulmányuk az angol egyetemek BA és MA fokú képzéseiben sikeresnek minősített írásbeli szövegek alapján fejlesztett BAWE korpusz vizsgálatára alapozott. Ennek a korpusznak a szöveganyaga diszciplináris hovatartozását tekintve heterogén: a különféle tudományterületek csaknem teljes zsáner-skálájának szövegei helyet kaptak benne. A korpusz volumene 2624 szövegből származó mintegy hatmillió szó. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a társadalomtudományokból származó hallgatói szövegekben jelentősen magasabb a lexikai csomók előfordulásának aránya, mint a természettudományok szövegpéldányaiban.

A kötet harmadik tematikai egysége a második nyelv szókincsének tanulásával és oktatásával foglalkozó négy fejezetet tartalmaz. Ezek szerzői közül hárman Norbert Schmitt korábbi tanítványai.

A részdiszciplinát felvezető, rövid tanulmány (pp. 169-175), melynek két szerzője Paul Nation – Averil Coxhead, *A szókincs tanulása és oktatása* címet viseli.

A tematikai egység első, hosszabb tanulmányának szerzője Tomoko Ishii. A fejezet címe: *A vizuális kép szerepe a szemantikai alapú csoportokban* (pp. 176-192). Fejezetének elején a szerző ismerteti azt az idegen nyelv-pedagógiában szakirodalmi hivatkozások alapján is gyakori nézetet, mely szerint az azonos szemantikai csoportba tartozó szavakat (pl. a gyümölcsök neveit) ne együtt tanítsuk. Nézetem ezzel ellentétes, mivel ez a szemlélet kizárná, hogy – a hivatkozott gyakorlat szerint Japánban – konceptuális keret-kötött módon tanítsuk a mentálisan azonos fogalmi szerkezetben, hálóban tárolt lexikális egységeket. Ráadásul a nyelvi kategorizációt illetően világosan nem tisztáztak

még az „azonos szemantikai csoport” fogalmi körének határai, érintkezésének jegei a vele szemantikai szomszédságban, vagy legalábbis rokonságban levő csoportok lexikális tagjaival. Ishii szakirodalmi áttekintésében például az azonos alakúság zavaró tényező lehet. Meglátásom szerint ez nem tekinthető nyelvi ténynek, hanem mentális – perceptuális alapú faktornak. Számomra ugyancsak kellőképpen nem bizonyított az a felvetés, mely szerint a közeli szinonima csoportokhoz tartozó lexikális egységeket nem célszerű konceptuális háttér- és keret-ismereti alapú mentális rögzítettségükre támaszkodva együtt tanítani.

Ishii meglátása szerint a vizuális percepció eszközei, köztük tartozóan a képek is, jó eszközei a szótanulásnak, eklatánsan például az idiomatikus kifejezések esetében. Bemutatott kísérletében vizsgálja fizikailag különálló, de szemantikailag egymáshoz kapcsolódó szótári egységek elsajátítását és megtartását. Megállapítása szerint pusztán a fizikai sajátságok a szemantikai bázisú kapcsolódás nélkül is befolyásolhatják a szó-memorizáció aktusát. Ezzel kapcsolatban megjegyzem, hogy ez csupán a konkrét entitásokat reprezentáló szavak esetében merülhet fel. Tanulmányának végén a szerző határozottan kijelenti, hogy ahol létezik szemantikai kapcsolat, ott a fizikai sajátságok zavart okozhatnak a dolgok és fogalmak nyelvi reprezentációjának elsajátításában.

A szótanulással és -oktatással foglalkozó egység második tanulmányát Suhad Sonbul és Marijana Macis írta, címe *Az L2-L1 szólisták szándékos tanulása: a tanulói percepciók hatékonysága* (pp. 193-210). Norbert Schmitt megítélése szerint a szóbeli diskurzus megértéséhez mintegy 5-7000 szó aktív ismerete szükséges, az írásbeli szövegekéhez pedig 8-9000, beleértve a nyelvben leggyakrabban előforduló 2-3000 szóegységet. Schmitt és munkatársai kimutatták, hogy a szótanulás egyik leghatékonyabb módszere a szólisták elsajátítása. A fejezet szerzői 36 saudi, az angolt idegen nyelvként tanuló (EFL) diák bevonásával kísérletet végeztek a különféle szólistákra alapozott szótanulás hatékonyságáról.

A tesztelt szólisták a következő forrásokból származtak: (a) a klasszikus, Michael West által kidolgozott általános szólista (General Service List – GSL); (b) az akadémiai nyelvetre alapozott szólista (The Academic Word List – AWL); (c) a BNC és a COCA korpuszából összeállított szólista. A szerzők szerint fontos tényező, hogy az összeállított szólista magas frekvenciával rendelkező szótételeket tartalmazzon. A magam részéről hozzáteszem ehhez azt is, hogy konceptuális keretek alapján csoportosított formában kerüljenek listára a kiválasztott szótári egységek.

A tematikai egység utolsó tétele Ron Martinez tanulmánya, melynek címe *Hallgató-generált szókinccs-sillabusz az angol akadémiai nyelvetre kontextusában* (pp. 211-233). A fejezet az akadémikus szókinccs kutatásáról szól. Az ilyen szavak jelentése és használata igen változatos a különféle diszciplínákban. Ugyancsak változó a diszciplínák sorában a szólisták jellege, értéke és hasznossága. Tanulmányában a szerző egy 7 hetnyi hosszúságú kurzus anyagát mutatja be, 17 résztvevő hallgató vizsgálati eredményei alapján.

Összegzőképpen a kötet szerkesztőinek záró fejezete nyújt értékelést a könyv egészéről (pp. 234-244). Áttekintésükben hangsúlyt kap az egyes fejezetek kapcsolódása a Festschriftben ünnepelt Norbert Schmitt kutatói tevékenységéhez.

A kötetet egy rendkívül személyes és humoros *Utószó* zárja Norbert Schmitt kollégájától és barátjától, a szintén a Nottinghami Egyetemen dolgozó (és alkotó) Dörnyei Zoltántól (245-247).

Sokrétűen korszerű szakirodalmat tartalmazó szakkönyvet tart kezében a kötet olvasója a szókinccs-tudásról, a második nyelvet használók által ismert és használt szóanyag mennyiségéről és minőségéről, volumenének méréséről, oktatásáról. Az értékes kötet elolvasását feltétlenül ajánlom a lexikális ismeretek sajátságait és nyelvi szerepét kutató alkalmazott nyelvészek számára, de egyúttal hasznos kézikönyv lehet a nyelvtudományi MA fokú képzés és doktori programok hallgatói számára is.

IRODALOM

- Andor, J. (1985). On the psychological relevance of frames. *Quaderni di Semantica* VI/2. 212-221.
- Biber, D. (2006). *University Language: A Corpus-Based Study of Spoken and Written Registers*. Amsterdam: John Benjamins Publishers.
- Gibbs, R. & Colston, H. L. (2012). *Interpreting Figurative Meaning*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Jackendoff, R. (2010). *Meaning and the Lexicon*. Oxford: Oxford University Press.
- Nation, I. S. P. (2013). *Learning Vocabulary in Another Language* (2. kiadás). Cambridge: Cambridge University Press.
- Sinclair, J. (1991). *Corpus, Concordance and Collocation*. Oxford: Oxford University Press.
- Webb, S. (2020). *The Routledge Handbook of Vocabulary Studies*. London: Routledge.

Andor József